

Adroddiad i:	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	25 Hydref 2012
Aelod Arweiniol / Swyddog:	Stuart Davies, Cyd-Bennaeth Priffyrdd a Seilwaith.
Awdur yr Adroddiad:	Tim Towers, Rheolwr Adran (Gwasanaethau Rhwydwaith)
Teitl:	Paratodau ar gyfer Gwaith Cynnal Gaeaf Tymor 2012/13

1. Beth yw testun yr adroddiad?

I esbonio'r paratodau ar gyfer rhaglen gynnal y gaeaf 2012 / 2013.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth ynghylch sicrhau llwybrau mwy diogel i drigolion y sir a chadw'r sir yn agored i fusnes yn ystod tywydd garw.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod Aelodau'n cytuno bod y paratodau Cynnal Gaeaf yn ddigonol i'r amodau gaeafol yr ydym yn eu rhagweld, a bod y trefniadau wrth gefn i amodau mwy garw hefyd yn ddigonol.

4. Manylion yr adroddiad.

4.1.1 Nid ydym wedi gwneud unrhyw newidiadau i'n dull o baratoi ar gyfer gwaith cynnal y gaeaf ar gyfer 2012 / 2013. Mae nifer a maint y llwybrau graeanu yn y sir yn parhau ar 11. Yn ystod blynyddoedd blaenorol, rydym wedi ymdrin â 12 llwybr, ond wrth weithio'n agos gyda Chonwy, rydym wedi lleihau nifer y llwybrau trwy roi trefniadau trawsffiniol ar waith.

4.1.2 Er mwyn cyflawni deddfwriaeth ynghylch oriau gwaith gyrwyr, mae arnom angen lleiafswm o 33 i lenwi'r rotâu. Bydd y mwyafrif helaeth o'r rhain yn dod o'n gweithlu ein hunain, ond bydd hysbyseb yn gofyn am yrwyr dros dro yn ymddangos yr wythnos hon gan ein bod pum gyrrwr yn fyr ar hyn y bryd. Cafwyd ymateb dda i gais tebyg llynedd ac rwy'n hyderus y bydd modd penodi gweithwyr cymwys i lenwi'r swyddi.

4.1.3 Rydym eto wedi cadw gwasanaethau nifer o Gontractwyr Amaethyddol a byddant yn darparu gwasanaeth gefnogi i weddill y rhwydwaith gwledig pe ceir unrhyw eira. Roedd gan un o'r rhain y gallu i daenu halen llynedd. Rydym yn gobeithio y bydd hyn yn gwella'r gwasanaeth

yn arw yn ardal Llangollen a byddwn yn defnyddio hwn fel cynllun peilot gyda golwg ar ddarparu gwell gwasanaeth mewn lleoliadau eraill yn y dyfodol.

- 4.1.4 Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, mae gennym dros 5,000 tonnall fetrig o halen naill ai mewn stoc neu'n cyrraedd erbyn diwedd Hydref. Rydym yn storio'r halen mewn tri lleoliad sef:-

Depo Cinmel, Boddelwyddan lle byddwn yn cadw dros 1500 tonnall fetrig o'r halen Safecote wedi'i drin. Bydd hwn yn cyrraedd yn ystod yr wythnos nesaf i'w ychwanegu at y 300 tonnall fetrig sydd yno eisoes.

Mae Depo Corwen ar hyn o bryd yn cadw dros 2,000 tonnall fetrig o'r halen sych traddodiadol. Dau lwybr yn unig sy'n cael eu rhedeg o'r lleoliad hwn ond gallai'r depo storio mwy o halen na'r hyn sy'n ofynnol, ac rydym wedi achub ar y cyfle i storio cymaint o halen ag sy'n bosibl fan hyn.

Mae Depo Rhuthun yn cadw tua 1500 tonnall fetrig wrth i'r gaeaf agosáu. Drwy'r haf, rydym wedi bod yn gwneud peth gwaith draenio yn y lleoliad hwn a bu mwy o oedi na'r disgwyl cyn i'r gwaith ddechrau oherwydd bu'n rhaid sicrhau caniatâd. Mae'r gwaith bellach wedi'i gwblhau, a byddwn nawr yn gosod arwyneb newydd fel bod modd stori'r halen mewn gwell amodau gan felly ymestyn oes ddefnyddiol yr halen yn ogystal â sicrhau amodau gweithio diogel. Unwaith bo'r gwaith hwn wedi'i gwblhau, byddwn yn gallu cynyddu stoc halen y sir i gyfanswm o 8,000 tonnall fetrig fel y gwnaethpwyd dros y ddau aeaf diwethaf - sy'n ein cael yn agosach at y lleiafswm stoc sy'n ofynnol yn ôl cyngor Llywodraeth Cymru.

Er hynny, mae'r 5,000 tonnall fetrig a fydd mewn stoc erbyn diwedd Hydref yn fwy na'r hyn y byddem yn ei ddefnyddio mewn gaeaf 'cyffredin'.

Mae ein cyflenwr bellach wedi adeiladu'r stoc strategol a oedd yn bodoli cyn y gaeafau eithafol blaenorol. Felly, gyda chefnogaeth ychwanegol ar gael trwy Lywodraeth Cymru, ni theimlir bod angen gofidio am gyflenwadau halen.

- 4.1.5 Dechreuodd y gwaith o greu pentyrrau halen a llenwi'r biniau halen ar ddechrau mis Hydref a bydd y gwaith wedi'i gwblhau cyn diwedd y mis. Ein bwriad yw sicrhau bod y cyflenwadau hyn yn cael eu cadw ar lefelau digonol ar ôl unrhyw achosion o dywydd garw.
- 4.1.6 Mae'r trefniadau rota arferol ar gyfer rhagweld y tywydd a goruchwylio yn eu lle gan sicrhau bod gwasanaeth 24 awr y dydd ar gael, ac mae modd ehangu ar y trefniadau hyn os yw amodau'n gofyn am hynny. Cytunwyd ar daliadau i bawb perthnasol yn dilyn trafodaethau hirfaith.

- 4.1.7 Byddwn yn defnyddio'r strategaeth gyfathrebu a ddatblygwyd dros y blynyddoedd diwethaf eto mewn cydweithrediad â'r tîm Cysylltiadau Cyhoeddus a Gwasanaethau Cwsmeriaid, gan ei bod wedi profi i fod yn arbennig o effeithiol. Caiff y strategaeth hon ei defnyddio hefyd i hysbysu'r cyhoedd os oes rhaid cau unrhyw ffyrdd neu ysgolion. Mae adroddiadau dyddiol eisoes yn cael eu hanfon yn dynodi'r gwaith am y diwrnod a'r rhagolygon am y pum diwrnod nesaf.
- 4.1.8 Petai'r tywydd yn troi'n ddifrifol iawn, yna mae gennym drefniadau wrth gefn gyda swyddogion a staff o fewn Gwasanaethau Cefn Gwlad a'r Parth Cyhoeddus a fyddai'n gallu cynorthwyo. Mae ganddyn nhw hefyd gerbydau 4x4 y gellid eu hychwanegu at ein fflyd ni.
- 4.1.9 I gloi, rydym yn teimlo ein bod wedi paratoi at y gaeaf orau ag y gallwn o fewn rheswm.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'n flaenoriaeth gwasanaeth bod trigolion ac ymwelwyr â Sir Ddinbych yn gallu defnyddio rhwydwaith o ffyrdd diogel, sydd wedi'u rheoli'n dda. Mae darparu gweithgaredd cynnal gaeaf effeithiol ac amserol yn agwedd sylfaenol o'r amcan hwn.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae yna gyllideb sylfaenol o ddyraniad refeniw Priffyrdd o £780,000 gydag arian pellach wrth gefn petai'r tywydd yn fwy garw na'r cyffredin.

7. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

Mae darparu gwasanaeth Cynnal Gaeaf bellach yn ofyniad Statudol dan Adran 41(1A) o'r Ddeddf Briffyrdd 1980 fel y'i diwygiwyd gan adran 111 o Deddf Diogelwch Rheilffyrdd a Chludiant 2003. Mater o drafodaeth yw hi i ba raddau y mae disgwyl i ni gyflawni'r gofyniad hwn, ond rydym yn derbyn bod y llwybrau graeanu a gyhoeddwyd gennym yn rhoi'r ddarpariaeth leiaf y byddai disgwyl i ni ei chyflawni. Byddai darparu'n ychwanegol at hyn yn fater o edrych ar ba adnoddau sydd ar gael, ac rydym yn cynnal trafodaethau rheolaidd gyda rhanddeiliaid i drafod y ffordd orau o ymdrin â hyn.

8. Datganiad y Prif Swyddog Ariannol

Mae cyllideb sylweddol wedi'i dyrannu i'r gwasanaeth hwn i sicrhau ein bod yn gallu ymdopi'n iawn gyda thywydd garw. Mae yna hefyd arian ar wahân wrth gefn ar gyfer problemau arbennig o ddifrifol, er nad ydym wedi tynnu ar yr arian hwn yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

9. Beth yw'r risgiau, ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Fel y nodwyd yn Adran 7 uchod, mae yna ddyletswydd statudol ar yr Awdurdod a gallai'r Awdurdod fod yn atebol pe byddai'n methu cyflawni'r cyfrifoldeb hwn. Gallai nifer o bethau fynd o'i le (gyrwr yn methu troi fyny, cerbydau yn torri lawr, ayyb), ond credwn hyd orau ein gallu ein bod wedi lleihau'r risgiau hynny gymaint ag sy'n bosibl. Mae cerbydau sbâr, trefniadau sefyll mewn pellach, cytundebau dwyochrog gyda chynghorau eraill ynghylch cyflenwadau halen ymhlith y trefniadau hyn.

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Deddf Briffyrdd 1980